

Дѣдо Пройо. (Като се кръсти). — Да наспори Богъ всичко хубаво въ тая кѣща. Отъ здраве и щастие да не се отървете.

Дѣдо Генко. — Думитѣ ти идатъ отъ сърдцето и Богъ ще ги чуе. А на тебъ, на тебъ, мой бѣловласи врѣстниче, да даде Богъ леки старини. (Кръсти се). — До година по-живо и по-здроаво да прѣкараме. (Става. Ставатъ и другитѣ. Той и дѣдо Пройо отиватъ при миндера. Сѣдатъ. Баба Гължбина, Захарина и Радка вдигатъ трапезата. Милко и Вичо си шушукатъ нѣщо настрана).

Дѣдо Пройо — За стореното, не азъ, а Богъ да ви плати... Ида отъ незнайно. Отивамъ, дѣто краката ме носятъ. Какъ изпаднахъ въ селото ви — не зная. Едно зная, че се намѣриха добри християни да ме прибератъ. А такива има на всѣкжде, дѣто съмъ миналъ. Вѣрватъ въ Бога, почитатъ Го и вѣрватъ по Неговитѣ святи пѣтища. (Кашля).

Дѣдо Генко. (Вике). — наредете се около гостенина и слушайте умнитѣ му приказки. (Всички се нареждатъ около дѣдо Пройо).

Дѣдо Пройо. — Голѣмо сѣмейство бѣхме ние. И възможно. Баща ми имаше широки ниви и ливади. Азъ и по-стария ми братъ бѣхме добри помощници на баща си. Имахме и двѣ сестри — хубави, да имъ се не нагледашъ. (Дѣдо Генко втренчва погледъ въ него).

Дѣдо Генко. — Двама братя и двѣ сестри? Нали? Послѣ...

Дѣдо Пройо. — Едната ми сестра се разболѣ и въ седмица отгоре свѣрши...

Дѣдо Генко. — И годена бѣше, нали?

Дѣдо Пройо. — Годеница умрѣ. (Въздиша. Слѣдъ малко). Братъ ми, по-буенъ отъ мене, влѣзе една нощъ съ другари въ кѣщата на бея и го уби. Уби го, защото бея бѣ намислилъ да грабне сестра ми, да я отвлече и потуричи.

Дѣдо Генко. — И забѣгна братъ ти... Заби по свѣта...

Дѣдо Пройо. — Забѣгна... Турцитѣ си отмжстиха. Запалиха кѣщата ни, въ която живи изгорѣха майка ми, баща ми и сестра ми. Азъ се спасихъ. И защо? — Да ме изпратятъ въ Диаръ-Бекиръ... Освободи се Бѣлгария. Освободиха и мене. Върнахъ се. Отъ имотъ и родъ ни поменъ. Прѣселихъ се другаде, далечъ отъ бащино пепелище, да не си спомнямъ станалото...

Дѣдо Генко. — А забѣгналия ти братъ обади ли се?

Дѣдо Пройо — Питахъ и разпитвахъ за него. Казаха ми, че билъ убитъ, като възстанникъ.

Баба Гължбина. — Нататъкъ... Какво стори послѣ...

Дѣдо Пройо. — Оженихъ се. Замогнахъ. Народиха ми се дѣца... Богъ ги прибра, като ми остави една рожба. Левентъ юнакъ. Ожени се той. Не било писано да е щастливъ. Невѣстата му почина. Остави ни тя момиченце-ангелъ. Обяви се голѣмата война. Замина Цако за бойното поле. За-